

”HELLUNTAI“

Pekka Ervastin esitelmä 16.5.1932

Helluntai on kristikunnan ja kristillisen kirkon suuria juhlia, ja tämä suomalainen nimi ”helluntai“ on epäilemättä vanhaa suomalaista alkuperää. Vaikka minun täytyy tunnustaa, etten tunne sen tieteellistä alkuperää, täytyy sanoa, että se on kuin jossain yhteydessä helavalkeain, helatulien kanssa. Helatorstai oli edellä, ja se on kai saanut nimensä siitä, että se on vanha juhla pakanuuden ajoilta, ja helluntai on ehkä sama kuin helasunnuntai. Joka tapauksessa on tämä suomalainen nimi minun korvissani kaikunut kauniilta. Se on kaunis ja lupaava nimi. Siinä on jotain keväistä ja ylevää. Mutta oikeastaan tämän juhlan nimi ei ole niin romanttinen toisissa europallaisissa kielissä, sillä ruotsalainen *pingst* ja saksalainen *pfingsten* ovat samanlaisia kuin ranskalainen *pentecôte* ja englantilainen *pentecost*. Ja nämä kaikki nimitykset johtuvat kreikkalaisesta sanasta *pentheekosthee*, joka viittaa siihen, että se on viideskymmenes päivä. Ja mistä se on viideskymmenes päivä? Senhän tiedämme tämän kirkkojuhlan merkityksen mukaan, että se on viideskymmenes päivä ylösnousemuksesta – pääsiäissunnuntaista. Helatorstai on neljäskymmenes päivä, ja siitä on kymmenen päivää helluntaihin. Nämä muistojuhlat viittaavat siihen, että Kristus ylösnousemuksensa jälkeen oli – niinkuin Uudessa Testamentissa kerrotaan – neljäkymmentä vuorokautta opetuslastensa kanssa ja nousi sitten taivaaseen helatorstaina eli Kristuksen taivaaseenastumisen päivänä, ja kymmenen päivää myöhemmin tapahtui helluntai-ihme.

Nyt meidän pitää ymmärtää, että tämä kaikki ei ehkä ole historiallisesti niin tarkoin asiallista aikamäärien suhteen, sillä

kuten muistamme niin toinen, esoterinen traditsioni, joka tulee ilmi esimerkiksi Pistis Sophiassa, kertoo, että Jeesus Kristus oleskeli opetuslastensa kanssa yksitoista vuotta kuolemansa jälkeen ja opetti heitä; joten nämä tapahtumat eivät ehkä vuosilukujensa ja päivämääriensä puolesta ole niin historiallisesti tarkkoja. Se mikä on huomattava, on kuitenkin se oikea järjestys, mikä on näissä merkkitapahtumissa. Ensin tietysti tapahtui ylösnousemus ja sen perästä Kristus seurusteli opetuslastensa kanssa ja opetti heitä lyhemmän tai pitemmän aikaa, ja sitten vasta, kun hän lähti pois, tapahtui tuo helluntai-ihme.

Voisimme myöskin ymmärtää Pistis Sophiiaa sillä tavalla, että tuo seurustelu opetuslasten kanssa tapahtui myöskin sen jälkeen, kun Kristus jo oli ”astunut taivaaseen” – niinkuin sanotaan. Että hän siis, vaikkei enää esiintynyt täällä maan päällä – niinkuin voisi sanoa fyysillisessä tai eetteriruumiissa – että hän kuitenkin senkin jälkeen, kun hän otti nimellisesti jäähyväiset opetuslapsiltaan ja sanoi, että ”nyt saatte tulla yksin toimeen ja minä lähetän teidän luoksenne Pyhän Hengen, sen lohduttajan, jonka olen luvannut teille“, – voimme ajatella – että hän senkin perästä seurusteli opetuslastensa kanssa, jotka osasivat olla tekemisissä hänen kanssaan, vaikkei hän fyysillisesti näyttäytynytäkään. Hän näyttäytyi silloin ainoastaan eräänlaisissa tilaisuuksissa, esimerkiksi ehtoollismysterioissa. Silloin on kuitenkin varmaa, että Jeesus Kristus ilmestyi heille ja jatkoi opetuksiaan – hän ilmestyi mysterioissa, eikä enää fyysillisesti niinkuin hän teki ennen taivaaseen astumistaan. Ja kun näin ymmärrämme asioita, ei tarvitse silloin olla erikoista ristiriitaa noiden aikamäärien välillä – joskin ehkä tuo neljäkymmentä päivää sittenkin on liian lyhyt aika.

Joka tapauksessa helluntaita vietetään sen ihmeellisen tapahtuksen – niinkuin sitä on sanottu – muistoksi, joka nimenomaan

alkoi kristillisen seurakunnan elämän. Ennen sitä oli ollut vain joitakuita opetuslapsia, jotka olivat tunteneet Jeesus Kristuksen, kun hän liikkui maan päällä, jotka olivat silloin tulleet hänen opetuslapsikseen. He olivat, pidettyään jonkunlaista yhteyttä hänen katoamisensa jälkeen, tulleet osallisiksi siitä helluntai-ihmeestä, joka liitti heidät toisiinsa niin, että silloin syntyi ensimmäinen seurakunta. Tämä seurakunta myöskin kasvoi, eikä rajoittunut ainoastaan niihin opetuslapsiin, jotka olivat tunteneet Jeesuksen personallisesti, vaan nyt se laajeni ja kasvoi. Kun tältä kannalta ymmärrämme helluntai-ihmettä ja tätä muistojuhlaa, niin meidän huomiomme kiintyy itse tuohon asiaan. Mikä se helluntai-ihme oli? Miten se semmoiseksi muodostui? Mitkä olivat sen edellytykset ja mitä siitä sitten seurasi?

Tiedämme Apostolien Teoista, jossa kerrotaan helluntai-ihmeestä, että apostolit ja muutamat muut ystävät, Kristuksen seuraajat, olivat koolla eräässä salissa Jerusalemissa, jossa heidän oli tapana olla koolla rukoilemassa. He rukoilivat – näin sanotaan suomalaisessa tekstissä –, ja sanomme heti, että se tarkoittaa, että he olivat yhdessä vaipumassa mietiskelyyn. He eivät rukoilleet ääneen, eivätkä sanoneet mitään, vaan kaikki istuivat aina hiljaa, ajatukset kääntyneinä ylös- ja sisäänpäin, muistellen mitä oli tapahtunut ja odotellen mitä tuleman piti; sillä Jeesus oli heille monta kertaa luvannut, että he tulevat saamaan Pyhän Hengen. He elivät siinä tunnelmassa, ja heidän mielestään ei voinut olla parempaa valmistusta ottamaan sitä vastaan kuin mietiskeleminen ja hiljaa oleminen. Joskus – niinkuin kerrotaan Apostolien Teoissa – Pietari esimerkiksi nousi puhumaan ja puhui siitä, että heitä vanhoja opetuslapsia on ainoastaan yksitoista – olihan heitä kaksitoista alkuaan – ja nyt pitäisi valita uusi Juudaan tilalle. Ja kaikki yhtyivät siihen, ja he heittivät arpaa kahdesta ehdolla olevasta,

joista toinen oli Mattias ja jolle arpa sitten lankesi. Tällä tavalla he viettivät aikaansa.

Sitten kerran heidän ollessaan koolla ja mietiskellessään he yhtäkkiä tunsivat ja näkivät, että jotakin ihmeellistä tapahtui. Oli kuin suuri tuulispää olisi tullut huoneeseen ja koko talo vavissut ja huojunut, ja taivaasta laskeutui tulen liekkejä kunkin pään päälle. Ja heidän mielestään toteutui siten se sana, jonka Johannes Kastaja oli sanonut, että ”Jeesus kastaa Pyhällä Hengellä ja tulella“. Nyt olivat tuliset kielet laskeutuneet heidän päälleen, ja he saivat Pyhän Hengen – he tunsivat saaneensa sen. Ja sitten lisätään kertomuksessa, että kun he olivat tulleet osallisiksi Pyhästä Hengestä, he kaikki alkoivat puhua. Ja kansa ulkopuolella oli myöskin kuullut tuon huminan ja he kokoontuivat katsomaan, mitä tapahtui. Ja nämä ihmiset ihmettelivät, kun apostolit osasivat puhutella heitä kunkin omalla kielellä. He puhuivat kielillä – niinkuin heti kerrotaan Apostolien Teoissa – ja kaikki ymmärsivät, mitä he puhuivat. Nimenomaan mainitaan, mistä kaikista eri maista nämä ihmiset olivat, ja kaikki he ymmärsivät apostolien puhetta. Tämä oli tuo suuri helluntai-ihme.

Nyt meidän täytyy kysyä ensin: mitä oikeastaan tapahtui noille apostoleille ja toisille, joille se tapahtui. Mitä oli tuo kielillä puhuminen? – Täytyyhän meidän heti ymmärtää, että jos kaksitoista apostolia oli koolla, ajatella, että on kaksitoista ihmistä koolla ja paljon ihmisiä heitä kuuntelemissa, ja nämä kaikki kaksitoista puhuvat sitten yhtä aikaa – ja vaikka eri kielillä –, niin sittenkin voimme ymmärtää, että semmoinen kokous varmaan olisi hyvin meluava ja ei näyttäisi pyhältä. Emme voi ajatella, että kaksitoista ihmistä puhui yhtä aikaa ja eri kielillä, vaan meidän täytyy ymmärtää, että jos he olivat keskellä ja muut heidän ympärillään, että he puhuivat vuorotellen – yksi alkoi ja toinen jatkoi. Ja silloin kysymme

itseltämme: mitä ihmettä tuo oli, että he puhuivat eri kielillä, eivätkä itse osanneet ja tunteneet niitä kieliä. – Mediumit ovat semmoisia ihmisiä, jotka voivat lainata kielensä joiltakin henkiolennoilta, ja ne puhuvat mediumin kautta vierailta kielillä. Tätä tapahtuu vielä tänäpäivänä. On tavallista spiritistisessä liikkeessä, että mediumi vaipuu transiin ja puhuu vierailta kielillä, tai tapahtuu, että hän kirjoittaa semmoisella kielellä, jota hän ei itse osaa. Hän voi kirjoittaa kuinka monella kielellä tahansa. Hän kirjoittaa vaikka kahdellatoista eri kielellä, esimerkiksi kreikan-, sanskritin- ja latinankielellä, puhumattakaan niistä eurooppalaisista kielistä, joita hän ei osaa. Tämä on tavallista mediumien historiassa.

Meidän pitäisi luultavasti otaksua, jos pitäisimme kiinni siitä, että apostolit puhuivat tällä tavalla, että he joutuivat mediuumeina joidenkuiden henkiolentojen valtaan. Onhan olemassa meidän aikanamme ainakin yksi liike, helluntailiike, jossa tänäpäivänä semmoisia ilmiöitä tapahtuu. Ne heränneet uskavaiset joutuvat yhtäkkiä erikoiseen tilaan ja puhuvat eri kielillä. Usein tapahtuu, että he puhuvat kielillä, joita toiset eivät ymmärrä, mutta usein tapahtuu myöskin, että joku toinen osaa puhetta tulkita ja sanoo, mitä se merkitsee; tapahtuu niinkuin Paavali sanoo puoli leikillisesti, että ”hyvä on, jos osaa puhua, mutta suurempi lahja on, jos joku osaa tulkita“. Mitä hyötyä on siitä, että joku osaa puhua jollain kielellä, ehkä semmoisella kielellä, jota ei ole olemassa? Kaikki nämä asiat voivat nimittäin muuttua teatterimaisiksi ja eivät tunnu ollenkaan ihmeellisiltä ja yleviltä. Luultavasti semmoista tapahtui jo Paavalinkin aikana, koska hän itse nimenomaan huomauttaa siitä, että ”voi, voi, noita ilmiöitä. He puhuvat ja minä ajattelen, että se ei ole mitään, että semmoisia kieliä ei ole. Kyllä tämä on ikävää.“ – Tuntuu siltä, kun lukee Paavalia, kuin hän sydämessään sanoisi tällä tavalla: ”kuinka suvaitse-

vaisesti koetankaan puhua ... kuitenkin asetan kielillä puhumiset kaikista alimpaan luokkaan.“

Siitäkin jo voimme ymmärtää, että varmaankaan ei ollut mitään semmoista tässä ensimmäisessä helluntai-ihmeessä. Eivät apostolit sillä tavalla olleet mediumistisia, että olisivat olleet henkiolentojen inspiroimia ja puhuneet eri kielillä. Mutta meidän kaiketi pitää ymmärtää, että he olivat totuuden Pyhän Hengen inspiroimia ja se inspiroi niin voimakkaasti heitä, että kaikki mitä he sanoivat, se tunki kuin luihin ja ytimiin ja valloitti läsnäolevien mielet, että he ymmärsivät kaiken. Ehkä he eivät sanoja ymmärtäneet – saattoivat ehkä jonkun sanan ymmärtää kielestä, mitä apostolit puhuivat, ehkä olivat joskus kuulleet siitä jonkun sanan, että jonkun sanan ymmärsivät apostolien puheesta –, mutta pääasia ei ollut se, että he jonkun sanan ymmärsivät, vaan että he ymmärsivät sen voimakkaan henkisen vaikutuksen, joka lähti apostoleista. Jokainen ihmetteli itsekseen: ”Mitä tämä on? Minä ymmärrän tätä puhetta, on kuin olisin kuullut sen omalla kielelläni, ja se on niinkuin voimakas kehoitus pyhyyteen, niin että tunnen sen luissani ja ytimissäni.“ Ja silloin ei ole pitkä matka ymmärtää sanojakin.

Suuremmalla oikeudella puhun tämmöisestä, kun olen ollut itse läsnä eräässä kokouksessa, jossa joku puhui kielellä, joka oli tuttu minulle, mutta joukossa oli sitä ymmärtämättömiäkin. Mutta kuitenkin niistä moni ranskalainen, englantilainen, saksalainen tuli ja sanoi nimenomaan puhujalle, että se oli aivan merkillistä, että he ymmärsivät; he eivät osanneet seurata sanoja, mutta ymmärsivät puhetta, että nyt heistä tuntui, että he ymmärsivät, mikä oli helluntai-ihme. – Ja tämä tuntuu minusta, kun ajattelen helluntai-tapausta siellä Jerusalemissa, luonnolliselta. Sen täytyi olla näin. Apostolit eivät suinkaan joutuneet mediumiseen transsiin, vaan olivat päinvastoin kaikesta täysin

selvillä, mutta he olivat niin Pyhän Hengen täyttämiä, että se voima, mikä lähti heistä, tunki jokaisen sieluun ja mieleen.

Tämän me ymmärrämme vielä paremmin, jos ajattelemme noita apostoleita, jos ajattelemme, mikä oli käynyt tämän Pyhän Hengen vuodatuksen edellä – mitä oli tapahtunut sitä ennen. Olivatko he valmistautuneet tähän asiaan jo ennen, vai olivatko he aivan valmistautumattomia? Olisiko meistä kuka tahansa kelvannut olemaan apostoli siellä ja tulemaan Pyhän Hengen täyttämäksi? – Ei suinkaan, vaan ne apostolit, jotka siellä olivat, ja muut, jotka olivat siellä ja tulivat Pyhän Hengen täyttämiksi, olivat itse asiassa valmistaneet itseään siihen monena vuotena. Heidän valmistuksensa oli esimerkiksi siinä, että he olivat Jeesus Kristusta seuranneet ja kuulleet hänen opetuksiaan: he olivat mukana kokouksissa, joita hän piti, seuranneet häntä ja eläytyneet kaikkeen, mitä hän opetti. He olivat valmistaneet itseään pitkin matkaa.

Ja mikä se valmistus oli ollut, sen ymmärrämme myöskin hyvin evankeliumeista ajattelemalla, millä tavalla siellä Pyhä Henki vaikutti ja koska se tuli. Kaikista selvimmin se on esitetty Jeesuksen äidin Marian historiassa. Hänestä kerrotaan nimenomaan, että hän tuli täytetyksi Pyhällä Hengellä ja tuli raskaaksi Pyhästä Hengestä. Ja myöskin kerrotaan, että Johannes Kastaja sai Pyhän Hengen jo äitinsä kohdussa. Ja kerrotaan, että kun Elisabet ja Maria kohtasivat toisensa, kun molemmat olivat raskaina, niin lapsi Elisabetin kohdussa hypähti ilosta, ja Elisabet täyttyi Pyhästä Hengestä ja hän tervehti Mariaa ja sanoi: ”sinä olet armoitettu olento“. – Tällä tavalla on puhuttu Pyhästä Hengestä, ja Jeesus Kristus puhuesaan opetuslapsilleen sanoo, että ”minä lähetän teille Pyhän Hengen sitten vasta, kun olen itse poistunut“. Johannes Kastaja sanoo, että ”minä kastan vedellä, mutta minun jälkeeni tulee se, joka kastaa Pyhällä Hengellä ja tulella“. Se valmistus, joka

esitetään siis evankeliumeissa, on sitä, jota mystikkojen ja okkultistien kesken nimitetään sielun "Maria-tilaksi" eli puhdistukseksi, sielun neitsyydeksi. Maria kuvaa fyysillisesti semmoista ihmistä, joka on niin puhdas – neitsyt –, että hän sitten voi synnyttää Jumalan Pojan eli Kristuksen. Mutta samalla se kuvaus on symboli siitä, mitä pitää tapahtua ihmisen sisässä. Ihminen ei voi saada Pyhää Henkeä, jollei hänen sielunsa tule Mariaksi, jollei hänen sielunsa siis tule äidiksi, joka ottaa vastaan Pyhän Hengen ja synnyttää Kristuslapsen.

Ihmisen sielun täytyy tulla neitsyeksi. Tällähän tarkoitetaan, että ihmisen sielu – miehen tai naisen ruumiissa – on puhdistettava niin kauniiksi, jaloksi ja kirkkaaksi, että se voi Jumalan synnyttää. Ilman sitä ei mikään jumalallinen syntymä ole mahdollinen – jollei ihmisen sielu siis tule neitsyeksi. Vaikka sielu asuisi miehen tai naisen ruumiissa, on se sielu tuleva neitsyeksi. Olemme kuitenkin yleensä tottuneet ajattelemaan varsinkin nyt mies-sukupuolesta, että he ovat niitä, jotka antavat kuin säveleen tälle ihmiskunnalle, maailmalle. Miehet ovat järkeviä, heissä on koko luova voima, selvä ymmärrys j.n.e. Niin olemme aina tottuneet ajattelemaan ja sillä tavalla olemme antaneet pääpainon miehelle voimalle tässä ihmiskunnassa. Olemme ihailleet miestä ja liittäneet siihen mukaan käsityksiä semmoisia kuin voima, rohkeus, pelottomuus j.n.e. Mutta kun ajattelemme naista, niin olemme ajatelleet, että naisellisuus on ainoastaan sukupuolesta. Naisista osaamme kyllä ajatella, että he ovat kauniita, puhtaita, ihania j.n.e. Mutta jos ennen maailmassa ajatteli miestä, ja ajatteli, että hän olisi puhdas kuin kukkanen – hiukset olisivat nousseet pystyyn. Se olisi ollut kuin loukkaus. Mieshän on rohkea, voimakas, sankarillinen . . . mutta että hän olisi puhdas ja kaunis, se olisi ollut aivan hullua. Mutta nyt kuitenkin meidän täytyy ymmärtää, että Pyhä Henki ei todellisesti voi

tulla ihmiseen, ennenkuin hänen sielunsa muuttuu neitsyeksi. Ja se merkitsee sitä, että hänen täytyy tulla sielussaan niin puhtaaksi kuin ajattelemme neitseestä. Ei sen tarvitse näyttäytyä naimaisuudessa, mutta hänen sielunsa täytyy muuttua kauniiksi, puhtaaksi, ihailtavaksi, että hän on yhtä hieno sielussaan kuin nuori neiton, joka ei mistään pahasta tiedä. Ja tietysti naisissa on aivan samoin. He ovat luonnostaan enemmän sitä, että he itsestään ihailevat puhtautta, kauneutta, tavoittelevat sitä ja pysyvät siinä. Mutta nyt täytyy tapahtua se muutos, jos ihminen tahtoo tulla ja kehittyä Jumalaan päin, että hänen sielunsa muuttuu neitsyeksi. Miehenä ihmisen täytyy sielussaan kasvattaa kaikkia naisellisia voimia, jotka ovat aina salassa, mutta joiden täytyy tulla tietoisiksi ainakin hänelle itselleen. Ei hänen tarvitse näyttää sitä maailmalle, mutta hänessä itsessään herää kaikki naiselliset voimat. Hän muuttuu kauniiksi ja puhtaaksi sielussaan, ja silloin sanomme, että hän saavuttaa Maria-tilan, neitsyt Marian sielullisuuden. Ja sitten kun hän saavuttaa sen valaisemalla ylempää järkeään, se ei ole järjettömyyttä, vaan se on ylempää.

Korkeamman järjen täytyy tunkea läpi alemman, että ihminen muuttuu semmoiseksi järjessään, että hänellä nyt arvot muuttuvat tässä maailmassa. Ennen, miehisen järjen kannalta arvot olivat niin luonnollisia, jokapäiväisiä. On selvää, että kymmenen markkaa on enemmän kuin viisikymmentä penniä j.n.e. Kaikki tuollainen arvojen laskeminen, joka on niin tuttua, se voi aivan muuttua, kun ylempi järki häntä valaisee. Jossain suhteessa se muuttuu. Ihminen esimerkiksi kadottaa halunsa rikastua, omistaa, nauttia – kaiken mitä keksimme semmoista, mikä on alemmassa ihmisessä – kun hänen järkensä tulee valaistuksi. Ja tämä nostaa hänen sielunsa Maria-tilaan. Sitten kun se on saavutettu, on se valmis ottamaan vastaan Pyhää Henkeä. Ei se vielä synnytä Kristusta,

vaan ottaa Pyhän Hengen vastaan. Aikojen kuluttua se vasta ottaa Kristuksen vastaan. Ensin on pitkä valmistuksen tie. Se kesti apostoleilla lyhyemmän ajan, mutta heidän saivat olla Vapahtajan seurassa. Valmistava tie voi viedä vaikka seitsemän ruumistusta, vaikka nyt Kristuksen jälkeen ei enää tarvita niin pitkää aikaa. Jos ihminen voi suhtautua asioihin oikein ja kulkea uuden liiton tiellä, se voi käydä siinä samassa elämässä. Ja kun hän on sen tien kulkenut, silloin tulee helluntai, joka tuli silloin opetuslapsille Jerusalemissa, kun heidät kastettiin tulella ja Pyhällä Hengellä.

Ja mitä merkitsee tämä täyttyminen Pyhällä Hengellä? Se merkitsee ennen kaikkea sitä, että kaikki se, mikä valmistavalla tiellä on ollut kuin aavistusta, kuin totena pitämistä, kuin uskoa, kuin epäselvää tietoa, joka on ollut hataraa ja hapa-roivaa, muuttuu suuressa ilmestyksessä tiedoksi – niinkuin Jeesus sanoi opetuslapsilleen: ”Minä lähetän Pyhän Hengen, joka ilmoittaa kaiken, minkä minä olen opettanut.“ – Se on sitä, että ihminen näkee jumalallisen suunnitelman, näkee Jumalan ja koko maailman kehityksen. Hän näkee sen kuin suuressa näkemyksessä, joka ei ole mitään semmoista selvänäköistä näkemystä, jota voisi perästä päin epäillä, vaan se on yläpuolella kaikkea sitä. Hän näkee sen Pyhässä Hengessä, tiedossaan, hän näkee kaiken sen, itse olemalla sitä. Hän näkee, kuinka maailma on muodostunut, kuinka ihminen on pieni monadi maailmankaikkeudessa, joka kulkee läpi kaikenlaisten vaiheiden, eri luonnonvaltakuntien, ja kuinka lopulta hänestä tulee täydellinen ihminen, Jumalan Poika, Kristus.

Siis apostolit ja ne muut, jotka olivat välistä epäilleet ja olleet alakuloisia ja pyytäneet Jeesusta vahvistamaan heidän uskoaan, kaikki nämä apostolit, jotka ennen olivat luottaneet sielunsa suuresta pakoituksesta, nyt kun heille kaikki selveni, saivat ihmeellisen Pyhän Hengen antaman totuuden tiedon,

joka teki heille mahdolliseksi auttaa toisia. Sillä todellisella tavalla eivät apostolit olisi kyenneet auttamaan toisia ihmisiä ympärillään, jos he olisivat ainoastaan ajatelleet noin, että Jeesus kuoli, mutta hänen oppinsa se oli niin hyvä ja luotamme siihen, koska Jeesus oli todella puhdas ja pyhä ihminen. Niin se olisi ollut liian hataraa. Silloin he eivät kuitenkaan olisi voineet panna alulle sitä suurta liikettä. Heidän piti saada välttämättä omaa tietoa, joka ei tullut minkäänlaisen klärvoajansin avulla – että olen nähnyt toisen maailman olentoja. Olivathan he niitä nähneet ja uskoivathan muutkin ihmiset niihin. Ei se ollut siinä, vaan siinä, että opetuslapset saivat semmoisen sisäisen tiedon, että asiat ovat niin kuin Jeesus oli puheissaan heille puhunut. He näkivät, tiesivät sen. He näkivät sisäisesti oman kohtalonsa; he näkivät toisten läpi.

Pyhä Henki vaikutti esimerkiksi, että he näkivät toisen ihmisen sieluun. – Muistakaamme vain, kuinka kerrotaan Apostolien Teoissa, sen asian yhteydessä, että kaikki, jotka olivat kääntyneet, luovuttivat kaiken omaisuutensa apostoleille – apostolien jalkain eteen. Ananias ja Safira tulevat, jotka olivat myyneet peltonsa ja kaiken omaisuutensa. Mutta he arvelevat, että varmuuden vuoksi kaivamme osan rahoista maahan. Ja Ananias tulee ensin apostolien jalkain eteen. Se, että tultiin kristityiksi, merkitsi ennen kaikkea, että sielu oli puhdistunut; ei voinut lähestyä kristillistä seurakuntaa ennen kuin oli aivan vilpitön ja rehellinen. Silloin apostoli Pietari kysyy Ananiaalta: oletko antanut kaiken? Hänhän näki, että Ananias ei ollut niin tehnyt; hän näki sen vilpin ja tahtoi auttaa Ananiaasta. Jos Ananias olisi pyytänyt anteeksi vilppiään, hän olisi ehkä pelastanut itsensä, mutta hän jatkoi vilppiään ja sanoi: olen kaiken antanut. Mikä siinä silloin tapahtui? – Hän oli tullut liian lähelle pyhyyttä, ehdotonta vilpittömyyttä, totuutta. Hän lankesi maahan kuolleena, kerrotaan. – Sitten

tuli hänen vaimonsa Safira, ja taas apostoli kysyi häneltä: annoitteko te kaiken? Hänhän tahtoi auttaa Safiraakin, mutta Safira oli samassa kadotuksessa kuin Ananias ja sanoi: kaiken annoimme. Hänkin lankesi maahan kuolleena.

Tuo tuntuu kovin julmalta. Luulen, että he virkosivat jälleen eloon, mutta kuolleita he olivat kristitylle seurakunnalle. – Tämä on vain kuin pieni kertomus Apostolien Teoissa, joka viittaa siihen, kuinka apostolit tulivat, saadessaan Pyhän Hengen, niin läpitunkeviksi havainnoissaan, että he aina näkivät totuuden. Ja tämä kai on Pyhän Hengen tunnusmerkki, koska sitä sanotaan totuuden hengeksi.

Nyt me siis vähän ymmärrämme, mikä oli se Pyhä Henki, joka vuodatettiin helluntaina apostoleihin ja heidän lähimpiin seuralaisiinsa. Se oli sisäinen tieto. Siinä helluntai-ihmeessä huomaamme silloin toisenkin puolen. Sillä – niinkuin sanottu – tämän helluntai-ihmeen jälkeen, niinkuin Apostolien Teoissa kerrotaan, jo ensimmäisinä päivinä ja sitten myöhempinä päivinä, muodostui kuin seurakunnan alku, joka alkoi sitten lisääntyä. Tässä helluntai-ihmeessä oli vielä jotain muuta, tai oli toinen puoli – oli useampiakin puolia ehkä, ainakin varmasti yksi puoli vielä. Se oli, että nämä kaikki, jotka täytyivät Pyhällä Hengellä, täytyivät myöskin rakkaudella, täytyivät ihmisrakkaudella, rakkaudella, jota ilman ei mikään seurakunta olisi voinut syntyä. He täytyivät suurella rakkau-della. Ja se, mikä siinä rakkaudessa oli todella uutta ja ihmeellistä, oli, että se ei nyt enää ollut semmoista rakkautta, joka olisi kohdistunut vain erityiseen kansaan, esimerkiksi juutalaisiin, vaan se oli rakkautta, joka oli semmoista ihmisrak-kautta, jonka edessä kaikki ihmiset eri kansoista muuttuivat ihmisiksi, olivat ainoastaan ihmisiä. Apostolien rakkaus kohdistui heihin kaikkiin.

Jos nyt ohimennen johtuisi mieleemme, että Pietari oli kovasti arka kansallisuuskysymyksessä – että pakanoille ei olisi saanut kristinuskoa saarnata –, se johtui siitä, että hän ajatteli itsekseen, että koska nyt Jeesus Kristuskin tuli ja antoi tämän sanoman meille juutalaisille, meidän täytyisi itse pelastua ensin ja sitten julistaa tuota sanomaa toisille. Se oli Pietarin omaa käytännöllistä viisautta, ja se oli tapa, millä hän muuten sitten ymmärsi sitä suurta sanomaa ja sitä rakkautta, joka hänen sieluunsa oli tullut – että ensin täytyy meidän itse osata näyttää pakanoille jotain, sitten vasta pakanat kääntyvät. Sentähden Pietari oli vastaan. Se oli Paavali, joka auttoi kaikkia kristityitä tuossa. Hänen mielestään oli sanoma annettava kaikille ihmisille, vaikkeivät juutalaiset itse ehtineetkään vielä pelastua. Kaikille oli sanoma annettava, että he ymmärtäisivät Jeesus Kristuksen uuden evankeliumin. Mutta Pietarin sydän oli kyllä täynnä rakkautta kaikkia ihmisiä kohtaan.

Kun Pyhä Henki täytti apostolit, niin heidän eteensä tulivat kaikki ihmiset ihmisinä vain. Se oli se suuri muutos, joka tunteissa, sydämessä ja tahdossa syttyi heissä. Sillä jos muistamme, minkälaista näiden apostolien ja opetuslasten elämä oli Jeesuksen vaeltaessa maan päällä heidän kanssaan, niin muistamme, että he eivät suinkaan olleet vielä silloin niin täydellisiä rakkaudessa. Me muistamme, että he vielä silloin olivat kylmiä ja kateellisia toisilleen. Moni mielestään olisi tahtonut olla edellä toisia Jeesukseen nähden. Jeesusta he kaikki kyllä rakastivat, se yhdisti heitä, mutta keskenään he eivät olleet sillä tavalla ystäviä. He ajattelivat toisistaan: minä menen edelle sinua, älä sinä mene niin lähelle Kristusta. – Ja Jeesus sääli heitä, mutta tiesi, että kyllä ne asiat muuttuvat, kun lähden pois ja teille tulee Pyhä Henki. Silloin teillä ei ole enää näin, että kaikki rakkautenne suuntautuu minuun. Te olette

yksinänne maailman pahuuden edessä ja silloin teidän täytyy ymmärtää, että teidän on rakastettava toisianne. Vaikka Jeesus sanoi: ”rakastakaa toisianne sillä rakkaudella kuin minä rakastan“, niin eivät opetuslapset osanneet ottaa korviinsa sitä hänen elässään. Kun hän täydellisenä olentona kuin siivillä kulki heidän keskellään, kukaan ei voinut nähdä kuin hänet. Mutta kun hän lähti pois, silloin asioiden piti muuttua.

Huomaamme, että silloin vasta, kun opetuslapset saivat tämän Pyhän Hengen vuodatuksen, saattoi seurakunta syntyä. Ja mitä seurakunta merkitsee silloin, kuin sitä, että on joukko ihmisiä, jotka rakastavat toisiaan. Silloin vasta valkeni heille, että ”meidän tulee aina rakastaa toisiamme ja auttaa toisiamme“. Ja sentähden ymmärrämme, kun on kysymys noin suurista asioista, että helluntai-ihmeen perästä syntyi tuo ensimmäinen seurakunta. Ja voimme ymmärtää, että siinä rakkauden ylitsevuotavaisuudessa ei tullut kysymykseen muu kuin että ajatteleme vain toisiamme, niinkuin Jeesus opetti rakkaudella ravitsemaan toisia ja antamaan toisille kaiken, mitä oli. Näyttihän Jeesus sen, kun hän ruokki viisituhatta miestä, joka olisi ollut muuten luonnoton ihme. Taikatemppuna se ei olisi ollut mitään. Se olisi ainoastaan näyttänyt: kas vain tuota miestä, joka osaa taikoa. Ei siitä olisi ollut minkään näköistä siveellistä opetusta. Mutta kun hän sanoi: ”tehkää samalla tavalla kuin minä, antakaa toisille“ – niin he eivät pitäneet itse kaikkia eväitään, vaan antoivat toisille. Ja hyvänen aika! Silloinhan tuli selville, että eväskoreja oli kuinka paljon tahansa. Ja ruokaa riitti noille kaikille, tuhansille ihmisille, ja jäi vielä tähteeksi kaksitoista eväskorillista. Se oli rakkauden suuri ihme. Senhän tiedämme ja siitä olemme ennenkin puhuneet.

Samalla tavalla tapahtui tässä ensimmäisessä seurakunnassa. Oli luonnollista, että kaikki pelko, kaikki kateus, kaikki epäily

hävisi. Mitä merkitsevät rahat, ruuat, vaatteet . . . siihen verraten, että voimme nyt auttaa ja rakastaa toisiamme; että saimme Pyhän Hengen ja havaitsemme, että voimme parantaa muita ihmisiä. Mitä merkitsee, että eroittautuisimme toisista ja kulkisimme komeissa vaatteissa. – Sillä tavalla he ensimmäiset kristityt ajattelivat. Ja koska heidän mielestään apostolit olivat viisaampia, niin he toivat apostolien jalkojen juureen kaiken omaisuutensa. Tämä on vallan suurenmoinen, ihmeellinen tunnelma; elämä, jota ei ole nähty paljoa maailmassa ja joka meidän, järkevien ihmisten silmissä voi olla epäkäytännöllistä. Mutta kukaan ei voi kieltää, että semmoinen oli suuri rakkaus.

Ei yksityinen ihminen voi tulla täytetyksi Pyhällä Hengellä ja rakkaudella, ellei hän luovu kaikesta. Usein hän saa jättää ulkonaisestikin kaiken, niinkuin pyhä Franciskus Assisilainen. Hän luopui kaikesta ja tahtoi olla kaikista köyhin maan päällä. Se on luonnollinen tunne. Ainoastaan jos ihminen on hyvin järkevä, voi hän hallita sen verran sitä tunnelmaa, että hän katsoo itsensä jonkunlaiseksi Jumalan taloudenhoitajaksi, jolla ei ole hengessään mitään, mutta joka pyytää viisautta Jumalalta, osatakseen oikein käyttää kaikkea, mitä hänellä on. Mutta minä luulen, että joku nuorukainen, joka tulee puhtaaksi ja saavuttaa Pyhän Hengen, että hän tahtoo luopua kaikesta. Ja hänellä on se oppi ainakin, että hän ei ole kiinni missään aineessa.

Näin tämä ensimmäinen seurakunta osoitti suurta rakkautta ja tahtoi auttaa toisia. Nyt kun ei enää ole niin, kun on hävitetty maan päältä tällaiset yritykset, voimme ymmärtää, että parempi tulevaisuus, veljellisempi elämänmuoto ei tule ihmisille, ennenkuin taas on syntynyt maan päälle jonkunlainen heijastus, symbolinen heijastus ensimmäisestä kristillisestä seurakunnasta. Täytyy tulla maan päälle semmoinen ihmisjoukko, joka täyttyy Pyhällä Hengellä niin, että he osaavat

rakastaa toisiaan ja pitää kuin huolta toisistaan. Jokainen teistä voi mielikuvituksessaan nähdä, minkälaisille ylängöille tämä vie ihmissielun ja minkälaisiin tuloksiin tämä vie ihmistoiminnan. Jokainen voi sen nähdä. Ja me voimme aavistaa, että sillä tavalla tulee ihmiskunnan pelastua. Ei ole muuta pelastusta kuin se, että rakkaus tulee ensin yksilöihin ja pieniin joukkoihin, ja että ne, jotka saavat Pyhän Hengen kosketuksen, näyttävät esimerkkiä. Silloin maailma seuraa vähitellen perästä. Esimerkkejä olemme kyllä nähneet. Mutta ihminen on itsekäs, että saattaa siis kestää kauan ennenkuin kaikki ihmiset tulevat Kristuksen seuraajiksi. Mutta kuitenkin jokaisen ihmisen sielussa ja hengessä asuu se uusi sanoma hiljaisena sydämen ja omantunnon kuiskeena: "rakastakaa toisianne ja muistakaa, että täydellinen rakkaus karkoittaa kaiken pelon".

pikakirj. Reino Kuosma